

Täysistunto

Torstai 10.11.2016 klo 16.00—21.26

2.4. Suullinen kysymys Yhdysvaltojen vaalituloksen vaikutuksesta Suomeen (Anna-Maja Henriksson r)

Suullinen kysymys SKT 115/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Henriksson.

Keskustelu

16.45 **Anna-Maja Henriksson r:** Värderade fru talman! Det stora samtalsämnet just nu runtom i Finland i många hem och runt många bord på arbetsplatserna är det amerikanska presidentvalet. Många undrar hur det var möjligt att det kunde gå så här, och många finländare är i dag också oroliga för vad det här resultatet kan betyda för Finland och för EU.

Arvoisa puhemies! Monet suomalaiset kysyvät tänään, miten se keskustelu käy eduskunnassa, miten te käsittelette Yhdysvaltojen presidentinvaaleja, ja meidän emme ole keskustelleet tästä asiasta vielä oikeastaan yhtään. Kyllä käytävillä, mutta emme muuten.

Arvoisa puhemies! Tietenkin on niin, että meidän pitää nyt kunnioittaa vaalitulosta, mutta tietenkin on myös näin, että siitä, mitä on tapahtunut Yhdysvalloissa — kaikkien aikojen ehkä synkin vaalikampanja, jossa on mustamaalattu toista ja jossa on esitetty paljon epäasiallisuuksia — tietenkin mekin mietimme, miten se vaikuttaa meihin. (Puhemies: Ja kysymys!) Arvoisa ulkoministeri Soini, sunnuntaina on EU:n ulkoministereitten kokous. Mikä on siellä Suomen linja?

16.47 **Ulkoasiainministeri Timo Soini** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen ja Yhdysvaltain välit ovat laajat ja hyvät, ja onneksi niin. Niiden pitää ollakin. Suomen UTP-linjaukset transatlanttisten suhteiden tilasta, jotka on täällä linjattu ja jotka ovat menneet sitten eteenpäin valiokuntakäsittelyyn, ovat voimassa. Niitä käsitellään valiokunnassa. Se on hyvä. Minä olen oikeastaan siitä äärimmäisen iloinen, että te, edustaja Henriksson, otitte tämän viime päivien todella tärkeimmän asian esiin ja tästä voidaan keskustella.

Kokonaisuudessaan Pohjoismaat on tärkeä referenssi myös yhdessä Yhdysvalloille. Tapasimme, päämiehet ja ulkoministerit, Yhdysvaltain presidentin ja ulkoministerin viime keväänä. Tämä on pohjoismaista yhteistyötä, juuri tähän pitää pyrkiä. Ja aivan oikein, pitää paikkansa, että EU:n ulkoministerit kokoontuvat ylimääräiseen (Puhemies koputtaa) kokoukseen sunnuntai-iltana Brysseliin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.48 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muun muassa liittokansleri Merkel totesi vaalien jälkeen, että riippumatta siitä, kuka johtaa Yhdysvaltoja, tällä henkilöllä on globaali vastuu. On kyse ilmaston asioista, on kyse terrorismin torjunnasta, on kyse maailman köyhyyttä vastaan taistelemisesta.

Täällä koti-Suomessa meillä on monta yritystä, jotka tekevät kauppaa Yhdysvaltojen kanssa. Meillä on ollut hyvät suhteet, myös kauppasuhteet ovat olleet hyvässä kunnossa. Olemme kuitenkin jo tänään saaneet sellaisia merkkejä, että rupeaa myös olemaan vähän huolestuneita yrittäjiä ympäri Suomea ja ollaan huolestuneita juuri kauppasuhteista. Miten te tämän näette, ministeri Soini ja ehkä myös ministeri Rehn?

16.49 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On äärimmäisen tärkeää, että Suomen ja Yhdysvaltain ja Euroopan ja Yhdysvaltain kauppa kehittyy suotuisasti. Yhdysvallat on meille erittäin merkittävä kauppakumppani, tällä hetkellä jo suurempi kuin esimerkiksi Venäjä, ja on tärkeää, että tämä pystytään turvaamaan. Tietenkin me haluamme, että nykyinen sääntöperusteinen kauppapolitiikka jatkuu, koska se on pienen ja Suomen kaltaisen maan etu, että saadaan reilu kohtelu, jotta meidän hyvät palvelumme, jotta meidän hyvät tuotteemme maailmanmarkkinoilla eivät törmää sellaiseen muuriin, jolla epäreilusti pidettäisiin joitain ulkopuolella.

Mutta kehottaisin olemaan hyvin varovainen ja myöskin tavallaan hyvin levollinen. Demokratia on Amerikassa toiminut sillä tavalla kuin äänestäjät halusivat, ja nyt sitten me jatkossa katsomme ja neuvottelemme (Puhemies koputtaa) yhdessä heidän kanssaan kauppapolitiikasta ja muusta politiikasta.

16.50 Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen ohella, mitä ulkoministeri Soini sanoi, mihin täysin yhdyn, kannattaa kiinnittää huomiota siihen, että kampanjan aikana Yhdysvalloissa kauppakritiikki kohdistui vahvasti Aasian halpatuontikysymykseen. Euroopan TTIPistä Trump ei ole sanonut mitään, ja sinänsä ei ole mitään syytä nähdä niin, etteikö kauppakumppanuuden syventäminen kehittyneiden kumppaneiden, Euroopan ja Yhdysvaltojen, välillä olisi Yhdysvaltain hallinnolla myös jatkossa myönteisenä asiana mielessä.

Varmasti nyt kannattaa puoli vuotta odottaa, ennen kuin päästään eteenpäin konkretiasa, mutta sinänsä tältä osin en ole niinkään huolestunut, etteikö Yhdysvallat myös näe etunaan, että kauppa Eurooppaan päin toimii jatkossakin. Meillä on huomenna EU:n kauppaministereiden kokous Brysselissä, jossa myös arvioidaan kollegoiden kanssa yhdessä seuraavia askeleita, jotta todellakin se suomalainen yrittäjä pääsisi jatkossa Yhdysvaltain markkinoille, toivottavasti muutaman vuoden päästä ilman tuplatasteauksia, ilman ylimäärisiä tulleja ja niin edelleen, mikä voisi luoda (Puhemies koputtaa) meille satojatuhansiaakin henkilötyövuosia jatkossa.

16.51 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Amerikkalaiset tietysti valitsevat oman presidenttinsä itse, ja demokraattisesti valitun presidentin valtakirjaa täytyy tietysti kunnioittaa. Täällä eduskunnassa me keskustelemme kansainvälisestä politiikasta, ja tämä aihe kuuluu sen piiriin, ja sen vuoksi siitä sopii täälläkin keskustella.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 112/2016 vp

Mikäli Donald Trump lähtee toteuttamaan sitä politiikkaa, jota hän edusti, toistuvasti to esiin kampanjansa aikana, niin on se huolestuttavaa. Se on huolestuttavaa myös sen takia, että se inspiroi täällä valtameren toisella puolella Euroopan unionin jäsenmaissa olemassa olevia pikku-Trumpeja, (Naurua) jotka uhkaavat Euroopan unionin vakautta ja yhtenäisyyttä. Niitä on nähtävissä Unkarissa, on mahdollisesti nousemassa Ranskassa.

Nyt kysymys kuuluu teille, ministeri Soini: Teillä on nyt kolmoishattu, te olette varapääministeri tässä istunnossa, te olette ulkoministeri, ja te olette eurooppaministeri. Miten te aiotte toimia jo tässä tulevassa ulkoasiainneuvoston kokouksessa, jotta Euroopan unioni pystyisi patoamaan tämän nousevan vaarallisen äärioikeistoliikkeen, tämän yhteiskuntavastaisen liikkeen, ja tyydyttämään tavallisten eurooppalaisten ihmisten tarpeet, luomaan uskoa tulevaisuuteen ja parempaa työllisyyttä? Miten te toimitte?

16.52 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jotta ei synny mitään epäselvyyksiä, on täysin selvää, että jokaisessa maassa, jossa käydään demokraattiset vaalit, päätetään vaalituloksella, ja sen mukaan eletään Suomessa, Ranskassa, Tanskassa ja USA:ssa. Se on aivan täysin selvää.

Mitä Yhdysvaltojen vaalitulokseen tulee, niin siellä käytiin samaan aikaan myös senaatin vaalit ja edustajainhuoneen vaalit, ja kaikissa republikaanit voittivat. On se nyt kummallista, jos ei se ole demokraattista. Minä kehottaisin nyt kaikkeen varovaisuuteen presidentti Trumpin suhteen. Annetaan hänen näyttää kykynsä. Minä en oikein pidä viisaana sitä, en varsinkaan Suomen ulkoministerinä, (Välihuutoja vasemmalta) että me rupeamme jonkun maan vaalituloksia, jonkun maan presidenttiä tuomitsemaan ennen kuin hän on ollut päivääkään virassa. (Välihuutoja — Hälinää)

Kysymyksen käsittely päättyi.